

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 1	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre triakov – strana 2, 3
Učivo	Miestna krajina
Pomôcky	Vlastiveda pre triakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialny disk (PMMD), pastelky, kartón, nožnice, škatuľky od liekov alebo potravín, farby, lepidlo, farebný papier, slamky, počítač, internet
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Mediálna výchova
Medzipredmetové vzťahy	Pracovné vyučovanie, výtvarná výchova, slovenský jazyk a literatúra, prírodoveda
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
vysvetliť pojem miestna krajina rovinatá, hornatá, mestská, vidiecka	miestna krajina rovinatá, hornatá, mestská, vidiecka

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre triakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ sa môže spýtať žiakov, kde boli počas prázdnin, či navštívili iné miesta a čo ich tam zaujalo. Žiaci rozprávajú o tom, ako vyzerala krajina, ktorú navštívili (prípadne krajina v okolí ich bydliska).
3. expozičná časť	
Práca s PU str. 2 Práca s hlavným textom Riadený rozhovor	<p>Úloha 1 Učiteľ so žiakmi spoločne pozorujú fotografie krajiny (PU s.2) a diskutujú o nich. Návrh otázok: <i>Čo je krajina? Čo všetko si predstavíte pri slove krajina? Podobá sa miestna krajina na niektorom obrázku krajine v našom okolí (krajine nášho bydliska)? Čo majú spoločné? Čím sa odlišujú?</i> Žiaci hovoria svoje názory.</p> <p>Úloha 2 Žiaci sa v hlavnom texte oboznámia s pomenovaním typov krajiny. Spoločne prečítajú text v PU str. 2. Pri čítaní sa žiaci striedajú – každý žiak prečíta jednu-dve vety (záleží od počtu žiakov v triede). Pri oboznamovaní sa s typmi krajín môže učiteľ použiť multimedialny disk (PMMD), téma „Miestna krajina“ a premietnuť žiakom fotografie typov krajín na interaktívnu alebo bielu tabuľu.</p> <p>Úloha 3 Na premietaných obrázkoch žiaci hľadajú spoločné a rozdielne prvky rovinatej a hornatej krajiny a diskutujú o tom. Návrh otázok: <i>Čo nájdeme iba v hornatej krajine? Čo nájdeme iba v rovinatej krajine? Čím sa od seba obe krajiny odlišujú? Čo majú krajiny na obrázkoch spoločné? Čo môžeme vidieť v oboch typoch krajín? Aký je rozdiel medzi rovinatou a hornatou krajinou?</i></p> <p>Úloha 4 Rozhovor pokračuje so zameraním na pozorovanie mestskej a vidieckej krajiny. Návrh otázok: <i>Čo nájdeme iba v mestskej krajine? Čo nájdeme iba vo vidieckej krajine? Čím sa od seba obe krajiny odlišujú? Čo majú krajiny na obrázkoch spoločné? Čo môžeme vidieť v oboch typoch krajín?</i> Ako pomôcku na podrobnejšie skúmanie typov krajiny odporúčame využiť obrázky venované ročným obdobiam (PU str. 2 zozadu učebnice). Žiaci sledujú a opisujú mestskú a vidiecku krajinu a zároveň rovinatú a hornatú krajinu na obrázku ľubovoľného ročného obdobia (najvhodnejšie v aktuálnom ročnom</p>

<i>Štruktúra, obsah a činnosť</i>	<i>Metodický postup, didaktické poznámky</i>
	<p>období – v jeseni). Učiteľ môže využiť otázky z predchádzajúceho riadeného rozhovoru.</p> <p>Úloha 5 Žiaci individuálne hovoria svoje nápady na pretváranie krajiny. Učiteľ ich môže hodnotiť, prípadne usmerňovať.</p>
Vieš, že	<p>Učiteľ vedie so žiakmi rozhovor o znečisťovaní prírody. Diskutujú: <i>Čo je to skládka? Čo je to čierna skládka? Prečo vznikajú čierne skládky? Čo človeka vedie k takémuto správaniu? Ako si vieme zlepšiť životné prostredie v našej obci? Aké sú dôsledky (čo sa stane), ak človek znečisťuje prírodu? Kde ste videli takto znečistenú krajinu vo vašom okolí?</i></p>
4. fixačná časť	
Práca s PU str. 3	<p>Žiaci vypracujú úlohy 1, 2, 3 v pracovnej časti PU (str.3). Všetky zadania si spoločne prečítajú, vysvetlia, potom žiaci pracujú samostatne. Riešenia úloh na záver skontrolujú spoločne.</p> <p>Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 17.</p> <p>Úlohu 4 odporúčame riešiť spoločne. Učiteľ pomáha žiakom nápovednými otázkami určovať charakteristické prvky krajiny ich bydliska. Pomocou nich určia typ krajiny a pokúsia sa ho znázorniť obrázkom.</p>
Vlastné poznámky	<p>Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str.17.</p>
Rozširujúca úloha	<p>Učiteľ rozdelí žiakov do skupín, kde pomocou pracovného listu premýšľajú o možnostiach, ako by vedeli oni pretvárať krajinu vo svojom okolí. Každá skupina dostane pracovný list so 4 otázkami, ku ktorým si pripraví a napíše svoje odpovede a zdôvodnenie. Svoje návrhy potom prezentujú pred ostatnými spolužiakmi. Odpovede si skupiny priložia k maketám krajín, ktoré neskôr v skupinách vytvoria.</p> <p>Návrh otázok na pracovnom liste: <i>Čo by ste v krajine svojho bydliska skrášlili? Čo by ste v krajine svojho bydliska opravili? Čo by ste v krajine svojho bydliska postavili? Čo by ste v krajine svojho bydliska odstránili?</i> Vyhľadaj: Učiteľ vyhľadá cez google mapy 3D obraz miestnej krajiny a premietne cez interaktívnu alebo bielu tabuľu. Žiaci pomenúvajú všetko, čím je miestna krajina tvorená.</p> <p>Vyrob: Žiaci sa pokúsia zhotoviť maketu krajiny, v ktorej žijú. Pomocou 3D obrazu miestnej krajiny učiteľ motivuje žiakov k vytvoreniu makety. Žiaci v skupinách lepia prvky znázorňujúce miestnu krajinu (pohoria, rieku, vodnú nádrž, les, budovy...) Pomáhajú si aj pracovným listom z predchádzajúcej skupinovej práce. Popis je v metodických komentároch na str. 17.</p>
Zadanie nepovinnnej domácej aktivity	<p>Vychádzka (piktogram šľapaje): Žiak cestou domov zo školy pozoruje krajinu vo svojej obci. Všimá si všetko, čo vzniklo pôsobením človeka. Svoje zistenia po príchode domov zapíše do poznámok z vychádzky v PU str. 3. Odporúčame pozorovania žiakov využiť pri motivačnom rozhovore na nasledujúcej hodine pri téme <i>Obec</i>.</p>
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	<p>Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.3).</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 2	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiakov – strany 6 – 7 (zo zadnej strany pracovnej učebnice)
Učivo	Jeseň a premeny Jurkovej a Katkinej obce
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialny disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, encyklopédie, knihy, pastelky, ovocie
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Dopravná výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Regionálna výchova a ľudová kultúra
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, prírodoveda/prvouka
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať zmeny v prírode na jeseň, • používať vlastné pozorovania a skúsenosti, • povedať znaky jesene, zmeny dĺžky dňa a noci v tomto ročnom období, • opísať činnosti ľudí na jeseň (zber úrody), • porozprávať o starostlivosti o živočíchy a o ich príprave na zimu. 	<ul style="list-style-type: none"> • znaky jesene • zmeny v prírode a zmeny v dĺžke dňa a noci • zber úrody • príprava živočíchov na zimu

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ so žiakmi diskutuje, čo už vedia z prvouky o ročných obdobiach, konkrétne o ročnom období jeseň. Odporúčame použiť interaktívne cvičenia z PMMD. <u>Návrh otázok:</u> Čo všetko si predstavíte pri slove jeseň? Aké zmeny vidíme v prírode? Ako sa mení počasie v tomto ročnom období?
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU 6 – 7 (zo zadnej strany učebnice)	<p>Žiaci pozorujú obrázky krajiny v PU str. 6 – 7 zo zadnej strany pracovnej učebnice. Diskutujú o tom, ako ilustrácia zachytáva ročné obdobie jeseň. Vymenujú, ktoré znaky jesene sú znázornené na ilustrácii.</p> <p>Rozprávajú o živočíchoch, ktoré sú na ilustrácii. Diskutujú o tom, čo o týchto živočíchoch vedia. Neskôr môžu rozprávať o iných živočíchoch, ktoré poznajú, a o tom, ako žijú počas jesene a ako sa pripravujú na zimu. <u>Návrh otázok:</u> Ktoré živočíchy vidíš na ilustrácii. Čo robia divé kačky? Ako sa správajú počas jesene? V akom tvare lietajú husi na oblohe? Ktoré živočíchy sa pripravujú na zimu a ktoré nie? Prečo je to tak?</p> <p>Učiteľ postupne smeruje rozhovor od živočíchov k ľuďom. Žiaci rozprávajú o oblečení v jesennom období. Pozorovaním a porovnávaním ilustrácií dediny a mesta počas jesene rozprávajú o tom, ako sa ľudia starajú o prostredie v ich obci. Učiteľ vedie rozhovor tak, aby žiaci rozprávali aj o tom, ako sa oni starajú o okolie vo svojej obci. Rozprávajú, ako vyzerá okolie ich bydliska v ich obci počas jesene. <u>Návrh otázok:</u> Ako sa mení počasie v období jesene? Ako môžeme využiť silnejší vietor pre svoju zábavu? Ako sa obliekame, a prečo je to dôležité? Čo robia ľudia na ilustrácii vľavo dolu? Kde na ilustrácii vidíš poľnohospodárske stroje? Čo sa robí na poliach a v záhradách počas jesene?</p>

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	Pomocou internetu, alebo encyklopédií vyhľadávajú rôzne ľudové zvyky a tradície počas jesene. Návrh otázok: <i>Poznáš pojmy vinobranie, alebo dožinky? Vieš vysvetliť, čo jednotlivé názvy znamenajú?</i>
Didaktická hra	1. Zmyslové cvičenie: <i>Ovocná baba</i> 2. Dobrý nápad: <i>Štvorlístok</i> 3. Námet na domácu úlohu: <i>Jeseň v našej obci</i> Učiteľ môže zaradiť aktivity, ktorých popis je v Metodických komentároch na str. 13.
4. fixačná časť	
Práca s pracovným listom	<p>Úlohy 1, 2 a 3 Odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia si skontrolujú spoločne.</p> <p>Úloha 4 Žiaci nakreslia alebo nalepia obrázok/fotografiu svojej obce na jeseň. Napíšu, aké zmeny nastávajú v obci na jeseň a ktoré jesenné práce vykonávajú na poliach a v záhradách. Odporúčame pred vypracovaním úlohy spoločnú diskusiu na zopakovanie poznatkov.</p> <p><u>Zmeny v obci na jeseň</u> – opadávanie lístia, zber úrody, odlet vtákov do teplých krajín, dlhšia noc, kratší deň, ochladenie, ...</p> <p><u>Jesenné práce</u> – zber plodín, hrabanie lístia, trávy, zber konárov, vyčistenie dvorov, polí a záhrad, upratanie nepotrebných vecí, ...</p>
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 3	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiaakov – strana 4, 5
Učivo	Obec
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiaakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialný disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, tlačiareň, časopisy, noviny, pohľadnice, papier, lepidlo, pero, poznámkový zošit
Prierezové témy	Regionálna výchova a ľudová kultúra, Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, slovenský jazyk a literatúra
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> zaradiť obec, v ktorej býva, medzi mestá alebo dediny, napísať presný názov svojej obce, napísať presnú adresu školy a bydliska, opísať spôsob života vo svojej obci. 	<ul style="list-style-type: none"> moja obec, dedina, mesto, okolie školy a bydliska

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiaakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Rozhovor vychádza z domácej úlohy, ktorú dostali žiaci na predchádzajúcej hodine. Učiteľ sa pýta žiakov, čo si všimli po ceste domov vo svojej obci – čo v obci vzniklo pôsobením človeka. Žiaci rozprávajú (môžu prečítať) svoje postrehy, ktoré si zapísali do PU.
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU str. 4 Práca s hlavným textom	<p>V <u>rozhovore</u> môžeme pokračovať: <i>Ako sa volá obec, v ktorej byvame? Je to dedina alebo mesto? Prečo? Ako si na to prišiel?</i></p> <p>Úloha 1 Žiaci sa v hlavnom texte oboznámia s pojmami obec = dedina, mesto. Učiteľ so žiakmi spoločne pozorujú fotografie krajiny (PU s.4) a diskutujú o nich. <u>Návrh otázok</u>: <i>Aké budovy sa prevažne stavajú na dedine? Aké budovy môžeme vidieť v meste? Čím sa líši dedina od mesta? Ľudia radšej bývajú v rodinných domoch, alebo v bytových domoch (činziaoch)? Musia ľudia za prácou aj cestovať?</i></p> <p>Ako pomôcku na podrobnejšie skúmanie pojmov dedina - mesto odporúčame využiť obrázky venované ročným obdobiam (PU str. 2 zozadu učebnice). Žiaci sledujú a opisujú mestskú a vidiecku krajinu a vymenúvajú rozdielne a spoločné znaky dediny a mesta na obrázku ľubovoľného ročného obdobia (najvýhodnejšie v aktuálnom ročnom období – v jeseni).</p> <p>Úloha 2 Žiaci pracujú vo dvojiciach. Každý povie názov obce, v ktorej žije, rozprávajú sa medzi sebou, kde/ako/v čom bývajú. Učiteľ im pomáha <u>návodnými otázkami</u>: <i>Kde bývajú tvoji starí rodičia? Navštevuješ aj iné mestá, alebo dediny? Ktoré?</i></p> <p>Úloha 3 Žiaci individuálne napíšu adresu svojej školy a bydliska, každý žiak povie nahlas, kde býva, napr.: <i>Ja byvam v Bratislave, na Stupavskej ulici číslo 8.</i></p> <p>Úloha 4 Úlohu odporúčame riešiť súčasne ako prácu dvoch skupín. Jedna skupina bude pracovať s pojmom dedina, druhá s pojmom mesto. Žiaci diskutujú a zapisujú</p>

<i>Štruktúra, obsah a činnosť</i>	<i>Metodický postup, didaktické poznámky</i>
	výhody a nevýhody života v meste a na dedine. Po diskusii každá skupina riešenie svojej úlohy zapíše na tabuľu do stĺpca: výhody/dedina, nevýhody/dedina + výhody/mesto, nevýhody/mesto a odprezentuje spolužiakom. Odporúčame použiť fotografie na PMMD k danej téme.
<i>Vieš, že?</i>	Žiaci pozorujú obrázok v PU str.4. Učiteľ im objasní pojem vidiek. Vedie so žiakmi rozhovor: <i>Poznáš v našom okolí miesto, ktoré je vidiekom? Ako sa volá? Kto z tvojich spolužiakov tam býva?</i>
4. fixačná časť	
Práca s pracovným listom	Úloha 1 a 2 Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia skontrolujú spoločne. Pri riešení úlohy 2 (PU str.5) si môžu pomôcť riešením úlohy 4 (PU str.4), ktoré v skupinovej práci vypracovali na tabuľu. Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 19. Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str.19.
Vlastné poznámky	
Rozširujúca úloha	Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú fotografie a informácie o svojej obci. Diskutujú o získaných informáciách, pomenujú objekty, ktoré našli, diskutujú, kde v obci sa tieto objekty nachádzajú. Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci tvoria malý album pozostávajúci z 5 obrázkov rôznych budov nachádzajúcich sa v našej obci. Môže to byť napríklad obecný úrad, materská škola, kostol, námestie, obchod, ihrisko a podobne. Obrázky môžu lepiť na papier rôzneho formátu (podľa veľkosti obrázkov), ktorý prehnú na polovicu. Ak vedia názov budovy, môžu ho napísať k obrázku. Vychádzka (piktogram šľapaje): Počas vychádzky žiaci pozorujú a zapisujú, čo všetko (napr. názvy budov) sa nachádza v obci, v ktorej sa koná vychádzka. Dôležité je naplánovať jej lokáciu tak, aby objekty boli rozmanité.
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.5).

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 4	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiaakov – strana 6, 7
Učivo	Doprava v obci
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiaakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedálny disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, prípadne encyklopédie, knihy, kartón, nožnice, farby, lepidlo, papier a iné.
Prierezové témy	Dopravná výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, pracovné vyučovanie
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> opísať druhy dopravy v obci 	<ul style="list-style-type: none"> doprava (osobná, nákladná, cestná, železničná, lodná, letecká, individuálna, hromadná), dopravné prostriedky

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiaakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ sa so žiakmi rozpráva o zážitkoch z cestovania. <u>Návrh otázok:</u> Kam ste cestovali s rodičmi počas prázdnin? Cestovali ste autom, alebo vlakom? Cestoval si sám, alebo s niekým? Aká veľká skupina ľudí s vami cestovala?
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU str. 6	<p>Úloha 1 Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, ktoré dopravné prostriedky poznajú. <u>Návrh otázok:</u> Chodíš do školy nejakým dopravným prostriedkom? Ktorým? Ak cestuješ k starej mame, tak ako? Ktorým dopravným prostriedkom sa môžeme presúvať na krátke vzdialenosti (napr. do obchodu, na ihrisko) a na dlhé vzdialenosti (napr. do okresného mesta, na prázdniny k babke, na dovolenku k moru...)? Žiaci sa v hlavnom texte oboznámia s pojmami doprava, dopravné prostriedky. Spoločne prečítajú text v PU str. 6</p> <p>Úloha 2 Žiaci premýšľajú o tom, či sa vyskytujú rovnaké dopravné prostriedky v meste a na dedine. Spoločne diskutujú, prečo sú niektoré dopravné prostriedky iba v meste a nemôžeme ich nájsť aj na dedine. <u>Návrh otázok:</u> Mohol by jazdiť trolejbus po dedine? Prečo nie?</p> <p>Úloha 3 Žiaci diskutujú o preprave nákladu. <u>Návrh otázok:</u> Ako by ste odviezli rôzne druhy nákladu (napr.: nábytok do bytu, kufor na stanicu, tehly na stavbu domu, balík do Ameriky)? Ktorými dopravnými prostriedkami možno prepravovať exotické ovocie? Odporúčame použiť doplnkový učebný materiál na PMMD k danej téme.</p> <p>Úloha 4 Práca vo dvojiciach: žiaci si rozprávajú medzi sebou, ktorý dopravný prostriedok používajú pri preprave v obci aj mimo nej. Svoje zistenia o spolužiakovi prezentujú pred triedou. Napr. <i>Môj spolužiak Michal chodí do školy autom s rodičmi.</i></p> <p>Úloha 5 Učiteľ so žiakmi diskutuje o prostriedkoch hromadnej dopravy. Žiaci vymenujú, ktoré dopravné prostriedky k nemu patria (električka, autobus, vlak, ...). <u>Návrh otázok:</u> Ktoré dopravné prostriedky odvezú naraz veľa – „hromadu“ – ľudí? Sú</p>

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	<i>určené pravidlá cestovania týmto druhom dopravy? Ako sa máme správať v hromadnej doprave (napr. starších pustíme sadnúť, rozprávame tichým hlasom a pod.)?</i>
Vieš, že?	Učiteľ oboznámi žiakov so zaujímavosťou, že zo Štrby vedie na Štrbské Pleso ozubnicová železnica a vysvetlí žiakom princíp ozubnice. <u>Návrh otázok:</u> <i>Kto už navštívil Štrbské Pleso? Kto cestoval na Štrbské Pleso týmto špeciálnym vlakom?</i>
<i>Didaktická hra</i>	Letí, letí, všetko letí Odporúčame zaradiť didaktickú hru „ <i>Letí, letí...</i> “, ktorej opis je v Metodických komentároch na str. 21.
4. fixačná časť	
Práca s PU str. 6 Vlastné poznámky	Úloha 1 a 2 Žiaci vypracujú úlohy 1, 2 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia skontrolujú spoločne. Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 21. Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str. 21.
Námety a odporúčania	Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú cestovné poriadky rôznych dopravných prostriedkov, prípadne hromadných dopráv a podobne. Žiaci diskutujú o informáciách a iných skutočnostiach, ktoré sa dozvedajú z jednotlivých poriadkov. <i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, prípadne encyklopédie, knihy Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci tvoria knihu o zvolenom druhu dopravy. Odporúčame ich navigovať ohľadom koncepcie knihy, najmä čo sa týka formy. Výstupom by mala byť prezentácia vyrobenej knihy. Ukážka výrobku je súčasťou PMMD. <i>Pomôcky:</i> kartón, nožnice, farby, lepidlo, papier a iné. Vychádzka (piktogram šľapaje): Počas vychádzky do okolia školy žiaci pozorujú, ktoré dopravné prostriedky sa nachádzajú v ich obci. Diskutujú o výhodách (prípadne nevýhodách) individuálnej a hromadnej dopravy. Cieľová destinácia vychádzky je plne v kompetencii učiteľa. Je vhodné vybrať miesto, kde sa dajú pozorovať rozmanité dopravné prostriedky a miesto je zároveň pre žiakov bezpečné.
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce prístupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.7).

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 5	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre triakov –strany 8 – 9
Učivo	Dodržiavame bezpečnosť na cestách
Pomôcky	Vlastiveda pre triakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialný disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, kartón, nožnice, farby, lepidlo, papier, plastelína, pastelky, špajdle a podobne.
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Dopravná výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, pracovné vyučovanie
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> základné bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy 	<ul style="list-style-type: none"> pravidlá bezpečnosti pri ceste do školy, pravidlá cestnej premávky, semafor, dopravné značky

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre triakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ rozhovorom nadviaže na poznatky žiakov z prvouky – pripomenú si učivo o pravidlách cestnej premávky. Pomenujú, kto je chodec a kto je cyklista. Zopakujú si aj niektoré dopravné značky. <u>Návrh otázok:</u> <i>Kto je chodec? Ako spoznáme cyklistu? Čo je dôležité sledovať na ceste počas cestnej premávky? Ktoré dopravné značky poznáte? Kto alebo čo riadi premávku na cestách? Čo znamenajú jednotlivé farby na semafore?</i>
3. fixačná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU str. 8	<p>Úloha 1 Učiteľ so žiakmi diskutuje o ich ceste do školy. Žiaci rozprávajú o pravidlách cestnej premávky, ktoré poznajú. Zdôvodňujú, prečo je dôležité tieto pravidlá dodržiavať. <u>Návrh otázok:</u> <i>Ako chodíš do školy? Kadiaľ sa po ceste pohybujú chodci? Ktoré pravidlo je dôležité dodržiavať pri chôdzi po ceste bez chodníka? Kadiaľ smie prechádzať chodec cez cestu? Čo sa môže stať, ak nebudeme dodržiavať pravidlá na ceste?</i> Žiaci sa v hlavnom texte oboznámia s pojmami <i>pravidlá cestnej premávky, semafor, dopravné značky</i>. Spoločne prečítajú text v PU str. 8</p> <p>Úloha 2 Podľa obrázkov v úlohe 1 pomenúvajú dopravné značky. Podľa toho, na čo značky slúžia, učiteľ spolu so žiakmi vyvodí jednotlivé druhy dopravných značiek – zákazové, príkazové, výstražné, informatívne. Odporúčame použiť doplnkový učebný materiál na PMMD k danej téme.</p> <p>Úloha 3 Žiaci pracujú v 3 skupinách. Učiteľ vopred každej skupine určí (alebo žiaci navrhnu sami), ktorý typ značiek budú kresliť – dopravné značky, na ktorých bude vlak, auto, alebo chodec. Skupina svoju prácu odprezentuje spolužiakom. Z vytvorených značiek si v triede môžu urobiť nástenku.</p> <p>Úloha 4 Žiaci diskutujú medzi sebou, ktoré dopravné značky vidia cestou do školy. Pre overenie ich postrehov odporúčame zadať žiakom nepovinnú domácu úlohu.</p>

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
Vieš, že?	V tejto rubrike žiaci diskutujú o tom, ako veľmi je dôležité pre chodcov a cyklistov používať reflexné prvky. Žiaci si hľadajú reflexné prvky na taškách alebo oblečení. <i>Návrh otázok: Čo sú to reflexné prvky? Čo je ich úlohou? Kde všade má reflexné prvky tvoja aktovka? Prečo sú práve na tých miestach? Prečo nemôžu byť umiestnené inde? Aké reflexné prvky si našiel na svojom oblečení/obuvi?</i>
Didaktická hra	<ol style="list-style-type: none"> Dopravné hádanky (didaktické hry k dopravnej výchove) Čo by sa stalo, keby... (didaktické hry k dopravnej výchove) Garáž (pohybová hra) <p>Odporúčame zaradiť pohybovú hru alebo niektorú z týchto didaktických hier, ktorých opis je v Metodických komentároch na str. 23.</p>
4. fixačná časť	
Práca s PU str. 8	Žiaci vypracujú úlohy 1, 2, 3, 4 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia skontrolujú spoločne.
Vlastné poznámky	Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 23. Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str. 23.
Námety a odporúčania	<p>Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú pravidlá, ktoré je nutné dodržiavať pri jazde na bicykli. Spoločne diskutujú o zmysle a dôležitosti jednotlivých pravidiel, uvažujú o nebezpečenstvách, ktoré vyplývajú z ich porušenia. <i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie.</p> <p>Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci vyrábajú rôzne dopravné značky. Dôležité je, aby po výrobe nasledovalo pomenovanie jednotlivých značiek (pred triedou, prípadne v skupine) a ich následné triedenie na zákazové, príkazové, výstražné, informatívne. <i>Pomôcky:</i> papier, nožnice, plastelína, pastelky, špajdle, prípadne kartón a podobne.</p> <p>Vychádzka (piktogram šľapaje): Návšteva dopravného ihriska spojená s výukou. Žiaci by mali vychádzať z pravidiel cestnej premávky, ktoré sú im známe. Úlohou učiteľa je zabezpečiť všetky organizačné náležitosti spojené s návštevou dopravného ihriska.</p>
Zadanie nepovinnnej domácej aktivity	<i>Pozoruj a zapíš si, ktoré dopravné značky uvidíš cestou domov zo školy.</i>
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.9).

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 6	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre trietiakov – strany 46, 47
Učivo	Spomienka na našich blízkych
Pomôcky	Vlastiveda pre trietiakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialný disk (PMMD), vlastné fotografie rodiny, PC, internetové pripojenie, encyklopédie, knihy
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a ľudová kultúra
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov. 	<ul style="list-style-type: none"> sviatok Všetkých svätých, Pamiatka zosnulých, predkovia

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre trietiakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ vedie so žiakmi rozhovor o svojej rodine. Spomínajú na príhody, ktoré spolu zažili. <i>Návrh otázok: Koho zo svojej rodiny si navštívil naposledy? Kedy (pri akej príležitosti) to bolo? Pamätáš si, čo si robil cez prázdniny so svojimi starými rodičmi (sesternicami, bratrancami)?</i>
3. expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU str.46	<p>Úloha 1 Žiaci si prezerajú fotografiu v PU a opisujú situáciu, ktorú fotografia znázorňuje.</p> <p>Úloha 2 a 3 Podobne pracujú s fotografiami svojej rodiny, ktoré si priniesli z domu. Rozprávajú o svojej rodine. Spomínajú na príhody, ktoré spolu zažili. Učiteľ vedie rozhovor aj o spomienke na zosnulých. Vzhľadom na to, že ide o veľmi citlivú tému, pracuje iba s pozitívnymi spomienkami. <i>Návrh otázok: Porozprávaj, kto je na fotografii, ktorú si priniesol. Čo vieš o nich povedať? Akú najkrajšiu spomienku máš na svojich blízkych ktorí už nie sú medzi nami? Spomínaš si na nejakú veselú príhodu, ktorú si zažil s ...?</i></p> <p>Žiaci sa v hlavnom texte oboznámia s pojmami „sviatok Všetkých svätých, Pamiatka zosnulých“. Spoločne prečítajú text v PU str. 46.</p> <p>Úloha 4 Učiteľ so žiakmi diskutuje o niektorých významných osobnostiach, ktoré sa narodili v obci a jej okolí. Spoločne rozprávajú, čím boli tieto osobnosti významné.</p>
Vieš, že?	Učiteľ oboznámi žiakov so zaujímavosťou, ktorá sa viaže k slovu „Svetlonos“. Spoločne si prečítajú informáciu v PU. <i>Návrh otázok: Ako asi vzniklo slovo Svetlonos? Vieš si aj ty vyrobiť takého svetlonosa? Čo vkladali v minulosti naši predkovia do svetlonosov? Čo sa do nich vkladá dnes?</i>
Námety a odporúčania	Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú v dostupných médiách, na internete, resp. v knihách alebo encyklopédiách spôsoby, akými si ľudia pripomínajú sviatok Všetkých svätých a Pamiatku zosnulých na Slovensku aj v iných krajinách. Svoje zistenia prezentujú, v prípade rôznych krajín aj porovnávajú.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	<p><i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, encyklopédie, knihy</p> <p>Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci na základe prinesených rodinných fotografií rozprávajú o ich zážitkoch spojených s vlastnou rodinou. Odporúčame, aby si žiaci svoju rodinu nakreslili a urobili výstavku svojich prác.</p> <p><i>Pomôcky:</i> rodinné fotografie</p> <p>Vychádzka (piktogram šľapaje): Počas tematicky zameranej vychádzky žiaci zisťujú, či je v ich obci pochovaná významná osobnosť. Ak áno, zistia o nej dostupné informácie a prezentujú pred spolužiakmi.</p> <p><i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, encyklopédie, knihy</p>
Didaktická hra	Odporúčame zaradiť didaktickú hru „ <i>Výroba rodokmeňa vlastnej rodiny</i> “, ktorej opis je v Metodických komentároch na str. str. 61.
Práca s PU str. 47 Vlastné poznámky	<p>Úloha 1, 2 a 3</p> <p>Žiaci vypracujú úlohy 1, 2 a 3 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia skontrolujú spoločne.</p> <p>Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 61.</p> <p>Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str. 61.</p>
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	<p>Na záver hodiny si žiaci spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce prístupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.47).</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 7	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiaakov – strany 10 – 11
Učivo	Orientácia podľa svetových strán
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiaakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialný disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, tlačiareň, encyklopédie, knihy, nožnice, papier, lepidlo, kompas, buzoly
Prierezové témy	Regionálna výchova a ľudová kultúra, Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, telesná výchova, slovenský jazyk a literatúra
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> vymenovať hlavné a vedľajšie svetové strany, určiť svetové strany pomocou smerovej ružice. 	<ul style="list-style-type: none"> hlavné svetové strany – sever, juh, východ, západ, smerová ružica, vedľajšie svetové strany – juhovýchod, juhozápad, severovýchod, severozápad

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiaakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, k čomu je potrebná a prečo je dôležitá orientácia v krajine. <u>Návrh otázok:</u> <i>Prečo je dôležité vedieť sa v prírode orientovať? Skúsili ste sa už v prírode orientovať? Čo ste použili na orientáciu? Je orientácia dôležitá iba v prírode? Pri akých činnostiach ešte potrebujeme orientáciu?</i>
3. expozičná časť	
Práca s hlavným textom Práca s PU str. 10 Riadený rozhovor	<p>Úloha 1 V hlavnom texte sa žiaci oboznámia s pomenovaniami hlavných a vedľajších strán a tiež s pojmami kompas a buzola. Žiaci spoločne pozorujú smerovú ružicu na obrázku. <u>Návrh otázok:</u> <i>Čo znamenajú jednotlivé písmená na smerovej ružici? Ako vyzerá smerová ružica? Ako má pomenované jednotlivé svetové strany? Ktorá svetová strana leží oproti severu? Ktorá svetová strana leží oproti západu?</i></p> <p>Úloha 2 Učiteľ diskutuje so žiakmi, kde všade môžu vidieť smerovú ružicu. <u>Návrh otázok:</u> <i>Videl si už niekde smerovú ružicu? Môže byť smerová ružica súčasťou plánov a máp? Ako sa volá prístroj, ktorého súčasťou je smerová ružica? Na čo nám tento prístroj slúži?</i></p> <p>Úloha 3 a 4 Žiaci vlastnými slovami rozprávajú, čo znázorňuje smerová ružica a spoločne o tom diskutujú. <u>Návrh otázok:</u> <i>Ako vzniklo pomenovanie vedľajších svetových strán? Ktorá svetová strana leží medzi severom a západom (severom a východom)? Ktorá svetová strana leží medzi juhom a západom (juhom a východom)?</i> Odporúčame použiť podporný materiál na PMMD k danej téme.</p> <p>Úloha 5 Odporúčame prácu v skupinách. Žiaci hľadajú možnosti, kde všade je dôležité vedieť určovať svetové strany. Svoje zistenia prezentujú pred ostatnými skupinami.</p>
Vieš, že?	Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, ako môžeme použiť napríklad navigáciu, ako na orientáciu pri cestovaní možno použiť GPS a rôzne elektronické systémy. Žiaci

<i>Štruktúra, obsah a činnosť</i>	<i>Metodický postup, didaktické poznámky</i>
	rozprávajú, či takéto navigácie poznajú, napr. z cestovania na dovolenku, pri využití služby taxíka, geocachingu...
Didaktická hra	Hra: Bludisko Učiteľ môže zaradiť hru <i>Bludisko</i> , ktorej popis je v Metodických komentároch na str. 25.
4. fixačná časť	
Práca s pracovným listom	Úloha 1, 3 a 4 Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia si skontrolujú spoločne. Úloha 2 Odporúčame vypracovať prvý riadok úlohy spoločne, žiaci, ktorí pochopia spôsob skladania slov, môžu pokračovať samostatne, ostatní úlohu dokončia spolu s učiteľom. Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 25.
Vlastné poznámky	Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str.25.
Námety a odporúčania	Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú rôzne informácie o tom, ako určiť svetové strany pomocou hodiniek, buzoly, kompasu. Zistené informácie si zapíšu, prípadne vyrobia informačný projekt. Odporúčame pracovať s PMMD téma <i>Orientácia podľa svetových strán</i> . <i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, tlačiareň (USB kľúč, iné médium, atď), prípadne encyklopédie, knihy, iné materiály. Ak budú vyrábať projekt, tak aj pomôcky naň potrebné, napr. nožnice, papier, lepidlo atď. Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci vytvoria smerovú ružicu napríklad zo špajdlí alebo väčšieho kusu drevka. Jednotlivé časti je možné aj farebne odlíšiť. Iným riešením je smerovú ružicu nakresliť. <i>Pomôcky:</i> špajdle, lepidlo, lepiaca páska, farby, kartón, pravítko Vychádzka (piktogram šľapaje): Počas vychádzky do okolia školy žiaci určujú za pomoci učiteľa svetové strany s pomocou kompasu, prípadne buzoly. Učiteľ deťom vysvetlí správne používanie a držanie kompasu, resp. buzoly. <i>Pomôcky:</i> kompas, buzoly
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.11).

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 8	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiaakov – strany 12, 13
Učivo	Určujeme svetové strany podľa poludňajšieho tieňa
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiaakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialny disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, tlačiareň, encyklopédie, knihy, nožnice, papier, lepidlo, hárok papiera, plastelína, palička, zápisník
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Ochrana života a zdravia
Medzipredmetové vzťahy	pracovné vyučovanie, telesná výchova, výtvarná výchova, prírodoveda
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa, • identifikovať svetové strany v krajine. 	<ul style="list-style-type: none"> • svetové strany, • smer na sever podľa poludňajšieho tieňa, • tieň, dĺžka tieňa.

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiaakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ diskutuje so žiakmi o tom, čo vedia o tieni (je to učivo prvouky 2.ročníka). <u>Návrh otázok:</u> Čo je to tieň? Ako vzniká? Kedy ste pozorovali tieň? Kto alebo čo všetko „vrhá“ tieň?
3. expozičná časť	
Práca s PU str. 12 Riadený rozhovor Práca s hlavným textom Rozširujúca úloha	<p>Úloha 1 Žiaci spoločne diskutujú o obrázkoch v učebnici. <u>Návrh otázok:</u> Ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázkoch v učebnici? Podľa čoho si to vieme zistiť? Učiteľ vysvetlí žiakom, že zima je na obrázkoch preto, lebo vtedy nie je posunutý letný čas, a tak sa môžeme riadiť pravým poludním.</p> <p>Úloha 2 Žiaci si spoločne prečítajú hlavný text a oboznámia sa s pojmami. Spoločne diskutujú o tom, ako sa mení tieň na obrázku v zimnom období. <u>Návrh otázok:</u> Je tieň počas dňa rovnaký? Kedy je tieň najkratší? Ako mení svoj smer?</p> <p>Úloha 3 a 4 Žiaci riešia úlohu spoločnou diskusiou. Informáciu z úlohy 2 zovšeobecnia a určujú, ktoré predmety a ich poludňajší tieň nám pomáhajú určiť svetové strany. (sú to predmety, ktoré vrhajú dostatočne dlhý tieň, napr. kostolná veža, stĺpy elektrického vedenia...).</p> <p>Odporúčame zrealizovať so žiakmi pokus s výrobou slnečných hodín. Postup pokusu je v Metodických komentároch na str. 26 (úloha č.4).</p> <p>Úloha 5 Učiteľ túto úlohu by mal vypracovať spolu so žiakmi vonku. Žiaci sledujú a zakresľujú dĺžku a smer tieňa počas dňa. Pomocou nákresu určujú svetové strany a orientujú sa na objekty v okolí školy, napr. budova telocvične, jedáleň, ihrisko... <u>Návrh otázok:</u> Čo sa nachádza smerom na sever od...? Čo na juh, západ a východ? Odporúčame použiť podporný materiál na PMMD k danej téme.</p>
Vieš, že?	Učiteľ so žiakmi diskutuje, pomocou čoho vieme v prírode určiť svetové strany a orientovať sa, ak práve nemáme po ruke kompas alebo buzolu. Ak sa s tým žiaci

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	ešte nestretli, vysvetlí im, že sever môžeme určiť podľa umiestnenia machu na stromoch, lišajníkov, mraveniska, letokruhov na zrezanom strome a pod.
Didaktická hra	Praktická činnosť: <i>Určenie svetových strán podľa poludňajšieho tieňa.</i> Učiteľ môže zaradiť výrobu krajiny, ktorej popis je v Metodických komentároch na str. 27.
4. fixačná časť	
Práca s pracovným listom Vlastné poznámky	Žiaci vypracujú úlohy 1, 2, 3 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia skontrolujú spoločne. Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 27. Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str.27.
Námety a odporúčania	<p>Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú rôzne informácie o tom, ako určujeme svetové strany pomocou machu, lišajníkov, mraveniska a podobne. <i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, tlačiareň (USB kľúč, iné médium atď.), prípadne encyklopédie, knihy, iné materiály. Ak budú vyrábať projekt, tak aj pomôcky naň potrebné, napr. nožnice, papier, lepidlo atď.</p> <p>Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci vytvoria slnečné hodiny. Cieľom tejto aktivity je najmä to, aby deti pozorovali, ako tieň počas dňa mení smer aj dĺžku. Do papierového kruhu s ciferníkom umiestnime zvislo špajdľu, ktorú môžeme zapichnúť napr. do plastelíny. Ukážka výrobku je súčasťou PMMD k danej téme. <i>Pomôcky:</i> papier, nožnice, špajdľa, farby, plastelína.</p> <p>Vychádzka (piktogram šľapaje): Ak je to možné, na danú aktivitu je potrebné zvoliť taký exteriér, v ktorom budú prítomné uvedené prostriedky, pomocou ktorých majú deti určovať svetové strany (machy, lišajníky, mraveniská atď.).</p>
5. záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.13).

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 9	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre triakov – strany 14, 15
Učivo	Cestou do školy
Pomôcky	Vlastiveda pre triakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialny disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, encyklopédie, kronika školy; škatuľky od potravín, farebný papier, nožnice, farby, lepidlo, pastelky, špajdle a pod.
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Dopravná výchova, Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, slovenský jazyk a literatúra
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • pozná okolie školy, bydliska, • opíše vlastnými slovami cestu do/zo školy, • orientuje sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine. 	<ul style="list-style-type: none"> • cesta do školy, • okolie školy a bydliska.

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre triakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. Úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. Motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ diskutuje so žiakmi, ako chodia do školy. <u>Návrh otázok</u> : Ako chodíte každé ráno do školy? Je pre vás lepšie ísť do školy pešo, alebo dopravným prostriedkom? Čo je lepšie pre vaše zdravie? Čo je lepšie pre prírodu?
3. Expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU str. 14	<p>Úloha 1 Žiaci spoločne diskutujú o tom, čo je znázornené na ilustráciách v učebnici. Pomenovávajú, čo jednotlivé osoby robia, pozorujú dopravné prostriedky a rozprávajú o pravidlách cestnej premávky. <u>Návrh otázok</u>: Čo sa deje v okolí školy? V akom čase prebieha dej na ilustráciách? Prečo si to myslíš? Idú deti cez prechod pre chodcov správne?</p> <p>Úloha 2 Žiaci pracujú s ilustráciami v učebnici. Určujú, čo vidia smerom na sever, na juh, na východ a na západ od školy na každej ilustrácii. Určujú presnú polohu vybraných objektov. Na určovanie svetových strán slúži smerová ružica, ktorá je umiestnená na oboch ilustráciách. <u>Návrh otázok</u>: Ktým smerom od školy sa nachádza kostol (obecný úrad, park) na hornej ilustrácii? Ktým smerom od školy sa nachádza kostol (mestský úrad, autobusová zastávka, sídlisko) na dolnej ilustrácii? Žiaci si spoločne prečítajú hlavný text a oboznámia sa s novými pojmami.</p> <p>Úloha 3 Žiaci pracujú vo dvojiciach a vzájomne vedú rozhovor, ktoré budovy, ulice a parky sa nachádzajú v okolí ich školy. Potom diskutujú spoločne, ktoré budovy, významné miesta, ulice a parky sa nachádzajú v okolí bydliska žiakov.</p> <p>Úloha 4 Žiaci opisujú vlastnými slovami svoju cestu do školy a rozprávajú, ktoré budovy cestou do školy vidia.</p>

<i>Štruktúra, obsah a činnosť</i>	<i>Metodický postup, didaktické poznámky</i>
	Úloha 5 Túto úlohu odporúčame vypracovať pred budovou školy. Žiaci určujú, na ktorú svetovú stranu od školy je ich bydlisko, alebo určujú konkrétne budovy a pomenávajú svetové strany vzhľadom na budovu školy.
<i>Vieš, že?</i>	Učiteľ diskutuje so žiakmi o tom, že rôzne obce môžu mať rovnaké názvy ulíc, námestí, alebo parkov. Žiaci hľadajú rovnaké ulice v dvoch rovnakých mestách. Pomôcť si môžu internetom.
Didaktická hra	Hra na dôveru Učiteľ môže zaradiť didaktickú hru vo dvojiciach, ktorej opis je v Metodických komentároch na str. 29.
4. Fixačná časť	
Práca s pracovným listom Vlastné poznámky	Žiaci vypracujú úlohy 1, 2 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia skontrolujú spoločne. Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 29. Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str.29.
Námety a odporúčania	Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú dostupné informácie o ich škole. Môžu to byť akékoľvek informácie, ktoré sa jej týkajú, tie nedávne, ale i tie historické. Ak škola má vlastnú kroniku, je vhodné ju zvoliť ako relevantný zdroj. <i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, tlačiareň (USB kľúč, iné médium atď), prípadne encyklopédie, knihy, kronika školy. Vyrob (piktogram nožnice): Deti vyrábajú rôzne a rozmanité makety objektov, ktoré môžu pozorovať cestou do školy (budovy, obchody, kostoly, školy, ihriská a podobne). Je vhodné použiť hotové škatuľky, ktoré môžu len jednoducho oblepiť farebným papierom. <i>Pomôcky:</i> škatuľky od čajov a iné, farebný papier, kartón, lepidlo, nožnice, farby atď. Vychádzka (piktogram šľapaje): Počas vychádzky zameranej na návštevu miesta bydliska niektorého žiaka žiaci sledujú objekty a iné skutočnosti, ktoré daný žiak môže vidieť pri ceste do školy. Iná, vyššia úroveň, sa môže zamerať na opis tejto cesty, akúsi slovnú navigáciu k miestu bydliska žiaka.
5. Záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.15).

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 10	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiaakov – strany 8, 9
Učivo	Zima a premeny Jurkovej a Katkinej obce
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiaakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialny disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, encyklopédie, knihy
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Regionálna výchova a ľudová kultúra
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, hudobná výchova
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime pomocou vlastných pozorovaní, • pozná znaky zimy, • vie ako sa ľudia starajú o zver v prírode. 	<ul style="list-style-type: none"> • znaky zimy, • zmeny v prírode a v dĺžke dňa a noci, • starostlivosť o zver v prírode.

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiaakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. Úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. Motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, čo už vedia o ročných obdobiach z prvouky, konkrétne o ročnom období zima. Odporúčame použiť interaktívne cvičenia z PMMD. Návrh otázok: Čo všetko si predstavíte pri slove zima? Aké zmeny vidíme v prírode? Ako sa mení počasie v tomto ročnom období? Na motiváciu môžeme využiť aj hádanky alebo pesničky, ktoré k danému ročnému obdobiu patria.
3. Expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU 8 – 9 (zo zadnej strany učebnice)	<p>Žiaci pozorujú obrázky krajiny v PU str.8 – 9 zo zadnej strany učebnice. Diskutujú o tom, ako ilustrácia zachytáva zimné ročné obdobie. Vymenujú, ktoré znaky má zima na ilustrácii.</p> <p>Rozprávajú o živočíchoch, ktoré sú na ilustrácii a rozprávajú, čo o nich vedia. Neskôr môžu hovoriť o iných živočíchoch, ktoré poznajú a o tom, čo tieto živočíchy robia v zime. Návrh otázok: Ktoré živočíchy vidíš na ilustrácii? Čo robia srnky, jelene, diviaky – ako sa správajú počas zimy? Ktoré zvieratá zostávajú pri ľudských obydlíach a ktoré potrebujú našu pomoc? Ako im môžeme pomôcť? Ktoré živočíchy sa pripravujú na zimu a ktoré nie?</p> <p>Po rozhovore o živočíchoch učiteľ vedie rozhovor o ľuďoch a o ich oblečení v zimnom období. Diskutuje so žiakmi o tom, ako sa ľudia obliekajú v zime. Žiaci si pomáhajú ilustráciou v pracovnej učebnici. Hovoria, čo si obliekajú, keď idú do školy, a čo keď idú von.</p> <p>Žiaci zisťujú, ako sa ľudia starajú o prostredie vo svojej obci. Pozorujú pritom ľudí na ilustrácii. Rozhovor učiteľ vedie tak, aby žiaci rozprávali, ako sa oni starajú o svoje okolie v obci. Rozprávajú, ako vyzerá okolie ich bydliska v ich obci počas zimy. Návrh otázok: Ako sa mení počasie v období zimy? Ako môžeme využiť sneh pre svoju zábavu? Ako sa obliekame a prečo je to dôležité? Čo robia ľudia na ilustrácii vľavo dolu (vpravo dolu)? Čo sa deje na poliach a v záhradách počas zimy?</p>

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	<p>Pomocou internetu alebo encyklopédií žiaci vyhľadávajú rôzne ľudové zvyky a tradície viažuce sa k zime. Spoločne o nich rozprávajú, pomáhajú si obrázkami. <u>Návrh otázok</u>: <i>Poznáš pojmy: koledy, koledníci, Vianoce alebo Traja králi? Vieš vysvetliť, čo jednotlivé názvy znamenajú?</i></p>
Aktivity a hry	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pohybová hra: <i>Papierová guľovačka</i> 2. Dobrý nápad: <i>Štvorlístok</i> 3. Námet na domácu úlohu: <i>Zima v našej obci</i> <p>Učiteľ môže zaradiť niektoré aktivity, ktorých popis je v Metodických komentároch na str. 15 (zo zadnej strany učebnice).</p>
4. Fixačná časť	
Práca s pracovným listom PU 13 (zo zadnej strany učebnice)	<p>Úlohy 1, 2 a 3 Odporúčame tieto úlohy zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia si skontrolujú spoločne. Správne riešenia úloh sú v Metodických komentároch na str. 15.</p> <p>Úloha 4 Žiaci nakreslia alebo nalepia obrázok/fotografiu svojej obce v zime. Napíšu, ktoré zmeny nastávajú v obci v zime a ktoré činnosti a aktivity môžeme robiť v tomto ročnom období. Odporúčame pred vypracovaním úlohy spoločnú diskusiu na zopakovanie poznatkov.</p> <p><u>Zmeny v obci v zime</u> – zasnežená krajina, zdobenie príbytkov, stromy bez listov, prikrmovanie vtákov, prikrmovanie zvierat v lese, chlad, zamrznuté vodné plochy, polia bez úrody, mrazivý vietor, cencúle.</p> <p><u>Zimné práce</u> – odhadzovanie snehu, kontrola uskladneného ovocia a zeleniny, strihanie stromov, príprava parenísk.</p>
5. Záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	<p>Na záver hodiny si žiaci v skratke spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 11	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiaakov – strany 16, 17
Učivo	Vyrobme si plán
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiaakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimedialný disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, plán obce, dataprojektor, encyklopédie, plány rôznych objektov, papier, pastelky, farby, pravítko a pod.
Prierezové témy	Environmentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, telesná výchova
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> • zhotoviť jednoduchý náčrt okolia školy a bydliska, • ukázať na mape Slovenska svoju obec. 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý náčrt okolia školy a bydliska, plán, • krajina zhora, • mapa miestnej krajiny.

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiaakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. Úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. Motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ diskutuje so žiakmi o učive z prvouky – čo znamená pojem plán a na čo plán slúži. <u>Návrh otázok:</u> Čo znamená slovo plán? Z akého pohľadu je do plánu zakreslená časť územia? Na čo nám plán slúži?
3. Expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU str. 16	<p>Úloha 1 Žiaci si spoločne prezerajú fotografiu obce Pusté Úľany. Vyjadrujú, čo všetko vedia z fotografie vyčítať. Fotografiu porovnávajú s plánom obce, ktorý je pod ňou. Na pláne určujú polohy jednotlivých budov, objektov a hľadajú podobnosti.</p> <p>Úloha 2 Žiaci si spoločne prečítajú hlavný text a oboznámia sa s pojmami. Potom rozprávajú, čo všetko vedia z plánu vyčítať. Zamerajú sa na spôsob zobrazenia budov, ulíc, parkov a porovnávajú ich s leteckou fotografiou.</p> <p>Úloha 3 Učiteľ si pripraví plán obce, v ktorej sa nachádza škola. Odporúčame plán obce zobrazíť na tabuli pomocou dataprojektoru, aby všetci žiaci dostatočne dobre videli detaily plánu obce. Žiaci opisujú cestu do školy a cestu od školy do stredu obce. Určujú polohu budov vzhľadom na polohu školy. <u>Návrh otázok:</u> Ktoré dôležité objekty našej obce vidíš zakreslené na pláne? Na ktorú svetovú stranu od školy sa nachádza pošta (nemocnica, stanica, obchod, kino...)?</p> <p>Úloha 4 Odporúčame prácu v skupinách. Jednotlivé skupiny budú vyrábať plán/náčrt okolia školy. Aby bola práca zaujímavejšia, môžu si vylosovať, ktorý plán si vyrobia (nákupné centrum, ZOO, Botanická záhrada, múzeum, atď.). Svoje práce prezentujú pred ostatnými skupinami.</p>
Vieš, že?	Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, kde všade sa stretli s nejakým plánom.
Didaktická hra	Doplň dopravné značky (Didaktické hry k dopravnej výchove) Učiteľ môže zaradiť didaktickú hru, ktorej popis je v Metodických komentároch na str. 31.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
4. Fixačná časť	
Práca s pracovným listom Vlastné poznámky	Žiaci vypracujú úlohy 1, 2 a 3 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia skontrolujú spoločne. Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 31. Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str.31.
Námety a odporúčania	<p>Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú rôzne plány svojej alebo inej obce, jej okolia, resp. iných, ďalších objektov, ktorými sú napríklad ZOO, múzeá, parky, nákupné centrá a podobne. Diskutujú o objektoch, ktoré sú v plánoch zakreslené. <i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, tlačiareň (USB kľúč, iné médium), prípadne encyklopédie, knihy</p> <p>Vyrob (piktogram nožnice): Na základe návrhu zmien žiakov sa deti pokúšajú nakresliť plán okolia školy podľa svojich predstáv. <i>Pomôcky:</i> papier, ceruzky, farby, pravítko</p> <p>Vychádzka (piktogram šľapaje): Počas vychádzky deti pozorujú okolie školy a pozorne si zapisujú presné názvy ulíc, budov, parkov a všetkého, čo sa v okolí školy nachádza. Tieto reálne názvy dopĺňajú do už zhotoveného plánu z predchádzajúcej úlohy.</p>
5. Záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	Na záver hodiny si žiaci spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny. Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.17).

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 12	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre tretiakov – strany 48, 49
Učivo	Vianočné sviatky, Nový rok a tradície
Pomôcky	Vlastiveda pre tretiakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimediálny disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, encyklopédie, knihy, rodinné fotografie, papier, farbičky, ceruzky, lepidlo, lepiaca páska, farebný papier a pod., krmidlá, potrava pre vtáky
Prierezové témy	Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra
Medzipredmetové vzťahy	slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> vymenovať zimné sviatky porozprávať vlastnými slovami o sviatočných dňoch. 	<ul style="list-style-type: none"> zimné sviatky, advent, Vianoce, Štedrý deň, Silvester, Nový rok, Traja králi.

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre tretiakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. Úvodná časť	
Privítanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. Motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ diskutuje so žiakmi na tému Vianoce. Rozhovor vedie o pečení medovníkov a iného vianočného pečiva, o oblátkach, o jedení kapra, o zdobení vianočného stromčeka a o obdarovávaní darčekom. Ak žiaci poznajú aj iné ľudové zvyky, ktoré sa viažu k Vianociam, rozprávajú o nich. Návrh otázok: <i>Čo si predstavíš, keď vyslovím slovo Vianoce? Ako sa volá obdobie, v ktorom sa pripravujeme na Vianoce? Ako sa ľudia pripravujú na vianočné sviatky? Aké vianočné ľudové zvyky poznáš? Ktoré jedlo si ľudia pripravujú počas Štedrého večera?</i>
3. Expozičná časť	
Práca s PU str. 48	Žiaci sa v hlavnom texte oboznámia s pojmami týkajúcimi sa obdobia zimných sviatkov a sviatočných dní. Spoločne prečítajú text v PU str. 48. Úloha 1 Učiteľ diskutuje so žiakmi o tom, ako sa ľudia pripravujú na sviatky v období adventu. Diskusiu smeruje aj na zmeny počasia, prírody. Návrh otázok: <i>Ako sa mení naša obec v období adventu? Aké počasie patrí k tomuto ročnému obdobiu? O koho je potrebné sa postarať v období zimy? Konajú sa vo vašej obci vianočné trhy? Čo môžeš počas vianočných trhov vidieť a zažiť?</i> Úloha 2 Žiaci postupne rozprávajú o vianočných zvykoch v ich rodine. Môžu si z domu priniesť aj fotografie z týchto sviatkov. Ak vedia niečo z rozprávania svojich starých rodičov, prerozprávajú to spolužiakom. Spoločne sa snažia získať čo najviac informácií z kroník, z rodiny. Učiteľ so žiakmi diskutuje nielen o Vianociach, ale aj o všetkých sviatkoch v tomto období (Mikuláš, Lucia).
Vieš, že?	Učiteľ žiakom vysvetlí, že niektorí ľudia oslavujú vianočné sviatky inokedy a že je to preto, lebo majú iný kalendár (Juliánsky kalendár – Rusíni). Odporučame spomenúť aj rozdielne slávenie vianočných sviatkov v jednotlivých štátoch.
Námety a odporúčania	Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú v dostupných médiách, na internete, resp. v knihách alebo encyklopédiách spôsoby, akými sa slávil Vianoce v minulosti. Následne zistené zvyky prezentujú pred spolužiakmi a zisťujú, ktoré z nich sú stále súčasťou zvykov v našom regióne, a ktoré zachovávali obyvatelia nášho regiónu v minulosti.

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	<p><i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, encyklopédie, knihy</p> <p>Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci vyrábajú vianočnú kuchársku knihu svojej triedy. Mali by v nej byť recepty vianočných tradičných jedál, ktoré sa pripravujú v rodinách detí.</p> <p><i>Pomôcky:</i> papier, farbičky, ceruzky, lepidlo, lepiaca páska, farebný papier a podobne.</p> <p>Vychádzka (piktogram šľapaje): Vychádzka je zameraná na starostlivosť o zvieratá v zimnom období. Odporúčame rozvešať na stromy v okolí školy potravu pre vtáky.</p> <p><i>Pomôcky:</i> potrava pre vtáky, vyrobené krmidlo</p>
Didaktická hra	<p>Učiteľ môže zaradiť didaktické hry, ktorých opis je v Metodických komentároch na str. 63.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Zber kolied v našej obci</i> 2. <i>Zber vianočných tradícií v našej obci</i>
4. Fixačná časť	
Práca s PU str. 49	<p>Úloha 1, 2, 3 a 4</p> <p>Žiaci vypracujú úlohy 1, 2, 3 a 4 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia si skontrolujú spoločne. Správne riešenia úloh nájdeme v Metodických komentároch na str. 63.</p>
Vlastné poznámky	<p>Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str. 63.</p>
Spoločné vyhodnotenie práce	<p>Na záver hodiny si žiaci spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.49).</p>

Metodický materiál na vyhotovenie prípravy na vyučovaciu hodinu 13	
Predmet	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Ročník	tretí
Učebnica	Dudášová, Mäsiar, Muchová: Vlastiveda pre trietiakov – strany 18, 19
Učivo	Športové a kultúrne podujatia v obci
Pomôcky	Vlastiveda pre trietiakov, pracovná učebnica (PU), pomocný multimediálny disk (PMMD), PC, internetové pripojenie, tlačiareň, encyklopédie, papier, farby, ceruzky
Prierezové témy	Mediálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Multikultúrna výchova
Medzipredmetové vzťahy	výtvarná výchova, hudobná výchova, slovenský jazyk a literatúra
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže:	
<ul style="list-style-type: none"> určiť, ktoré významné kultúrne a športové podujatia sa konajú v obci. 	<ul style="list-style-type: none"> športové a kultúrne podujatia v obci.

Zdroj: Metodické komentáre k súboru Vlastiveda pre trietiakov od autorov: J. Dudášová, P. Mäsiar a P. Muchová

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
1. Úvodná časť	
Prívitanie žiakov v triede Oboznámenie žiakov s cieľom a úlohami vyučovacej hodiny	Individuálne podľa podmienok a zvyklostí konkrétnej triedy.
2. Motivačná časť	
Motivačný rozhovor	Učiteľ diskutuje so žiakmi na tému, ako si vyplňajú voľný čas s rodičmi. <u>Návrh otázok</u> : <i>Chodíte s rodičmi do kina, divadla, alebo na výstavy? Aká športová udalosť, alebo kultúrne podujatie sa konalo v poslednom čase v našej obci, alebo jej blízkom okolí?</i> Učiteľ môže motivovať aj hrou <i>Aktivity</i> , kde žiaci hádajú rôzne druhy športov na základe pravidiel tejto hry (pantomíma, kreslenie, opis).
3. Expozičná časť	
Riadený rozhovor Práca s PU str. 18	<p>Úloha 1 Žiaci si spoločne prezerajú fotografie v PU a rozprávajú, čo vidia, ktoré kultúrne a športové podujatia sú zakreslené pri jednotlivých ročných obdobiach. Svoje pozorovania spoločne komentujú.</p> <p>Úloha 2 Učiteľ vedie rozhovor na tému šport – žiaci vyjadrujú svoje postrehy a skúsenosti so športovaním, ktorému športu sa venujú a kde sa tento druh športu dá realizovať. Žiaci si spoločne prečítajú hlavný text v PU a oboznámia sa s pojmami, neznáme slová si vysvetlia.</p> <p>Úlohy 3, 4 a 5 Žiaci diskutujú o tom, či sa v okolí ich školy nachádza nejaký športový areál alebo iné športové zariadenie. Následne zisťujú, aké akcie sa v nich konajú. Učiteľ vedie rozhovor so žiakmi na tému, či tieto akcie s rodičmi navštevujú. Ak áno, ako často, či je to pravidelne. Spoločne ďalej diskutujú o možnostiach kultúrneho vyžitia v našej obci alebo v blízkom okolí, žiaci zisťujú, či sa v ich obci nachádza kino alebo divadlo. Pomocou internetu môžu nájsť najbližšie divadlo, múzeum, alebo galériu, ak sa tieto zariadenia v ich obci nenachádzajú. Pri práci s internetom môžu žiaci okrem polohy vyhľadať aj program zariadenia a vypísať dátum a čas konania, prípadne cenu vstupného.</p>
Vieš, že?	Učiteľ so žiakmi diskutuje o tom, že v minulosti sa dbalo na kultúrne a športové vyžitie obyvateľstva – raz za 4 roky sa konalo významné športové podujatie, ktoré malo názov Spartakiáda. Žiakom môže ukázať fotografie, prípadne premietnuť

Štruktúra, obsah a činnosť	Metodický postup, didaktické poznámky
	niektoré z vystúpení (dostupné na internete). Žiaci tak získajú predstavu o tomto športovom podujatí, ktoré sa v súčasnosti už nerealizuje.
Didaktická hra	<p>1. Pohybová hra</p> <p>2. Komentovanie športového výkonu</p> <p>Učiteľ môže zaradiť niektorú z didaktických hier, ktorých opis je v Metodických komentároch na str. 33.</p>
4. Fixačná časť	
Práca s pracovným listom Vlastné poznámky	<p>Žiaci vypracujú úlohy 1, 2 a 3 v pracovnej časti PU. Úlohy odporúčame zadať žiakom ako samostatnú prácu. Riešenia si skontrolujú spoločne. Správne riešenia úloh sú v Metodických komentároch na str. 33.</p> <p>Žiaci spoločne vypracujú poznámky – riešenie v MK str.33.</p>
Námety a odporúčania	<p>Vyhľadaj (piktogram počítač): Žiaci vyhľadávajú obrázky kultúrnych a športových podujatí, ktoré sa každoročne konajú na Slovensku, alebo aj podujatia svetového významu organizované v minulosti u nás. <i>Pomôcky:</i> PC, internetové pripojenie, tlačiareň (USB kľúč, iné médium...), prípadne encyklopédie, knihy</p> <p>Vyrob (piktogram nožnice): Žiaci vyrábajú plagát kultúrneho alebo športového podujatia organizovaného školou. Podujatie je vhodné pripraviť v spolupráci žiakov, učiteľov, prípadne rodičov. <i>Pomôcky:</i> papier, farby, ceruzky, prípadne PC, tlačiareň, internetové pripojenie</p> <p>Vychádzka (piktogram šľapaje): Počas vychádzky žiaci navštívia kultúrne alebo športové podujatie, ktoré sa koná v obci. Môže ísť o divadelné predstavenie, návštevu múzea, atď., ale i o futbalový zápas na miestnom štadióne. Využiť túto možnosť môžu aj s rodičmi, alebo v ŠKD.</p>
5. Záverečná časť	
Spoločné vyhodnotenie práce	<p>Na záver hodiny si žiaci spoločne zopakujú, čo nové sa naučili, ako sa na hodine cítili, čo ich najviac zaujalo. Učiteľ pri hodnotení práce pristupuje k žiakom individuálne, pozitívne oceňuje každé riešenie a zdôrazňuje každé napredovanie, preto ich hodnotí (prípadne klasifikuje) počas celej hodiny.</p> <p>Žiaci si dokreslia sebahodnotenie na spodnom okraji strany (PU str.19).</p>